

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre 6 korona
Félévre 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Szigeti József †.

Az elmúlt hetekben egy nagy magyar színművész hunyt el, aki egész életét a magyar színészetnek szentelte. Szigeti József az elhunyt, aki a mellett, hogy több évtizeden keresztül a Nemzeti Színház kebelében töltte be hiven a tisztet, a tollat is derekasan forgatta és számottevő tagja volt a magyar irodalomnak; mint színmű-irő, mint a művésznemzedékek nevelője, színésziskolai mester és tanár egyaránt megállotta helyét Szigeti József.

Szigeti Józsefet az igazi lelkesedés vezette a művészi pályára; a közép-nemes családból származó Szathmáry Józsefet elvonta lelkesedése a mérnöki pályától s vidéki színészszé lett. A legnagyobb magyar művészek: Egressy, Lendvay,

Megyeri, Szentpétery és Fánicsy oldalán készült Szigeti e pályára, melyről ő maga 1856-ban »Egy színész naplója« című művében festett hü képeket. Mint író igen jelentékeny munkás-

ságot fejtett ki Szigeti, a 60-as években egyik darabja a másikat érte. »A csizmadia mint kísértet«, »A vén bakkancsos és fia a huszár«, »Viola vagy az alföldi haramia« még ma is műsorra kerülnek a szinpadokon. Nagy volt azonban Szigeti, mint színművész, a szív minden hurján játszott, aki egyszer látta őt, mint férfit, az nem feledte el hamarjában.

Benne a magyar színművészet egykori nagy oszlopát, a magyar közművelődés pedig egyik előkelő és fáradhatlan munkását veszíté.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minőket

Mauthner Ödön

28 év óta
csász. és kir. udvari szállító
magkereskedésében kaphat.

A szabadság napja.

Magyarok millióinak üdvözlése száll hozzád, te szent nap, márczius tizenötödike. Ezelőtt ötvennégy esztendővel ezen a napon született meg a magyar szabadság, nem eget, földet rengető viharok zugásában, hanem a hazafias lelkesedés fellángolása közepett. Ezen a napon született meg a gondolat nyilvánításának szabadsága is s ennek kebelén a nemzeti dal: Talpra magyar! A nemzeti dal, melynek minden sora forrongásba hozta a szívek vércseppjeit, lelkesedésre ragadott, a legnemesebb szenvedélyek tüzével töltötte meg ereinket s felemelt oda, a magyar szabadság Istenének trónusához.

Hosszu, szinte halálos álom, háromszázados elnyomatás után, 1848 márczius 15-ikén ébredt fel ez a nemzet s ébredése fenséges volt. Egy pillanat alatt összetörte a megrozsdásodott rablánczokat, melyeket az idegen hatalom bérenczei vertek még dédapáinknak csuklóira. Az éljenriadaloktól, melyek betöltötték akkor Pestváros utcáit s visszahangoztak Budavárának ormairól, összeomlottak a társadalmi osztályokat elválasztó előítélet falai s milliók homlokáról törölte le maga a nemzet a szolgaság meggyalázó bélyegét 1848 márczius 15-ikén.

Magyarok, véreink, ne felejtsetek el megünnepelni ezt a napot! Diadalnap ez, egy nemzet erkölcsi diadalának ragyogó ünnepe, melynek nincsenek halottai, kiknek hazajáró lelke érzéseinket megzavarná. Ne feledjétek el, hogy ez az alkotmányos Magyarország születésének napja, amelynél köröszta gyanánt ott volt a nemzeti közszellem s ifjai erejének sulyával — milliók örömrivalgása közt — az elavult államszervezet korhadt romjain megalkotta az 1848-iki törvényeket, melyeket Kossuth Lajos nagy lelke, lángszava ültetett a haza polgárainak szívébe. Ezek a törvények tették emberré a népek millióit s törték porrá a jobbagy-bilincseket. Szabad lett az ember és szabad a föld. Nem volt többé különbség nemes és paraszt közt a törvény előtt, hiszen az a magyar nemesség az egyenlőség szent eszméitől áthatva, maga osztá meg jogait azokkal, akik e vérrel áztatott föld rögeinek barázdáit kérges tenyereikkel hasították. Amit haladt azóta ez az ország, az mind a márcziusi nagy erkölcsi győzelemnek következménye. Épp azért, aki 1848 márczius 15-ikének emlékét el akarja tőlünk orozni, az orv-szándékkal nyul a nemzet lelkébe, hogy kitépje onnét a legnemesebb, a legérzőbb darabot. Ma, mikor a szabadság születése napjának

ötvennegyedik évfordulója van, érezzük, hogy minden ünnepel velünk. Talán a föld szíve is hevesebben dobban meg s annak hevétől lesz enyhébb a fuvalom, sarjad ki a hó s nyitja ki szirmai a mezőknek virága. Ezen a napon, mintha a magyar szíveket a hazafias érzések egységének érzete kötné össze a gondolatnak láthatatlan sejtelmével. Ezen a napon, mintha megszűnnék a szétvonás s mintha a szellő, mely az aradi Golgotháról, a szabadsághős vértanuk sirjáról azt az üzenetet hozná el nekünk, hogy ha jövend még idő, mikor veszélyben lesz a haza, az alkotmány, a szabadság, akkor újból engedelmeskedjünk a legnagyobb magyar költő szavának, mely kitör onnét, a segesvári sirdomb alól is és zugva lelkesítve jár be hegyet, völgyet, rónát, dörögve, mint az isteni parancsolat:

Talpra magyar,
Hi a haza!
Itt az idő,
Most vagy soha!
Rabok legyünk,
Vagy szabadok?
Ez a kérdés:
Válasszatok!...
A magyarok Istenére
Esküszünk
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

ORSZÁGGYÜLÉS.

Az országgyűlés elmúlt esütörtöki ülésén foglalta el *Horánszky* Nándor a kereskedelemügyi miniszteri széket, ami természetesen nagy éljenzés között történt meg. Ezen az ülésen is a belügyminiszter költségvetését tárgyalták, melyhez elsőnek gróf *Wilesek* Frigyes néppárti képviselő szólalt fel, azt panaszolva, hogy az országnak milyen sokba kerül az állami anyakönyvvezetés. *Haydin* Imre, aki maga is főszolgabíró volt, a közigazgatás újjáalakítását sürgette. *Visontai* Soma mondott ezután nagy beszédet s beszélt a gyülekezési s egyesülési jog törvényes rendezéséről, a felháborító esendőri kinzásokra, a sokféle kihágásról, végre is azt mondta, hogy szintén nem bizik a kormányban, hogy a sokféle bajt orvosolná, a költségvetést nem fogadja el.

A pénteki ülésen nagy viharok voltak a képviselőházban. Először is *Horváth* Gyula függetlenségi képviselő panaszolta el, hogy őt Szolnokon a választási elnök szuronyos esendőrökkel kísértette ki a választás helyiségéből. Már ez is nagy vihart keltett, de az igazi vihar csak az ülés végén tört ki. Közben *Szell* Kálmán miniszterelnök válaszolt az egyes szónokoknak, megígérte a közigazgatás újjáalakítását, kilátásba helyezte, hogy a gyülekezési és egyesülési jogot törvényesen rendezi, amit helyesléssel vettek tudomásul. *Pichler* Győző Budapest főváros pénzkezelését ítélte el nagyon sulyosan. Erre a beszédre akart válaszolni *Szell* kormányelnök, mikor *Barabás* Béla képviselő egyszerre csak elkiáltotta magát:

— Gabányi Miklós mandátumát megsemmitették!

Erre azután kitört most már a menydörgős vihar. Gabányi Miklóst ugyanis egyhangulag választották meg a milliomos Sámuel Lázár ellen, aki a

választás előtt visszalépett. Gabányi választását panaszszerűen támadták meg, hogy pártja erőszakoskodott. Ennek a dolgnak megvizsgálására *Isschutz* Győző képviselőt küldte ki a képviselőház, aki azt jelentette, hogy semmiféle erőszakoskodás nem történt Diószalonon. Ennek dacára a képviselőház V. bizottsága Gabányi Miklós választását megsemmisítette. Ezért tört ki a nagy ribillió az országgyűlésen. A függetlenségi párt padokat verték, fenyegetődtek, kiáltoztak s azt lehetett hinni, hogy rögtön verekedésre kerül a dolog. Valóságos képviselőházi forradalom volt ez, mely miatt a tanácskozást sem lehetett folytatni.

A szombati ülésen az a nagy felháborodás egyszerre lecsillapodott, mert kiderült, hogy a bíraskodó bizottság egyik tagja nem tett esküt s így a Diószalonon hozott ítélet nem érvényes. Később azután hoztak másik ítéletet, amelyben nem semmisítették meg, hanem inkább igazolták Gabányi Miklós választását. Így aztán a káposzta is megmaradt, meg a keese is jól lakott. Ugyanezen az ülésen nagy helyesléssel vették tudomásul, hogy *Darányi* Ignác földművelésügyi miniszter a Kárpátok gyöngyét, a Csorbai tavat és környékét nem engedte idegen kézre, hanem megvásárolta az állam részére.

A hétfői tárgyaláson *Szell* Kálmán miniszterelnök elismerte, hogy Budapest főváros gazdasági közgazgatása bizony nem valami dicséretre való. *Rátkay* László azt panaszolta fel, hogy a főváros összegyűjtötte a pénzt *Kossuth* Lajos szobrára s most a szobrot nem akarja felállítani. A közegészségügyi kiadásoknál *Hadasy* János képviselő, a híres topolyai orvos és *Major* Ferencz elmondta, hogy milyen rosszul áll az ország közegészségügyi állapota. Nagy vidékeken nincsen orvos s azért pusztít el annyi embert, különösen gyermekeket a járványos betegség. A kormányelnök megígérte, hogy mindezeket a bajokat tőle telhetőleg segíteni fog. Ezen az ülésen *Kubik* Béla még határozati javaslatot nyújtott be, hogy a ezigányok kóborlásának törvényesen vége vessék.

A keddi tanácskozáson *Trubinyi* János szinte a kóbor ezigányok megrendszabályozását követelte s arra kérte a kormányelnököt, hogy vessen véget az ausztriai munkakerülő esavargók beözönlésének. *Melzer* Vilmos a szegényügy rendezését követelte, *Óvári* Ferencz pedig azt, hogy a tűzrendszert, a tűzoltás törvény által rendeztessék. *Szell* Kálmán miniszterelnök mindegyik szónoknak biztató ígéretet tett s ezzel éljenzés közt befejezték a belügyi költségvetés tárgyalását. Ez a tanácskozás azzal fejeződött be, hogy *Papp* Géza előadó szakszerű helyeslésekkel kísért beszédben ajánlotta elfogadásra a földművelés-

ügyi miniszterium költségvetését, mely 35.481,840 koronában van megállapítva.

A szerdai ülésen a földművelésügyi miniszterium költségvetésének általánosságban való tárgyalását folytatták. A költségvetés ellen *Eötvös* Bálint szólalt fel elsőnek, aki kérte, hogy a homoki szőlőtalajok beültetésére is adjon az állam olcsó kölcsönöket s hogy a szarvasmarhatenyésztés fejlesztésére is annyit áldozzon a kormány, mint a lótenyésztésre.

Báró *Feiltsch* Arthur az erdészek helyzetéről beszélt, majd arról, hogy Erdély legműveltelembb, legdologtalan eleme az oláhság, mely mégis a magyar állam ellen aecarkodik. A költségvetést örömmel szavazza meg, ugymond.

Ezután öt interpelláció következett. *Lengyel* Zoltán azt kérdezte a miniszterelnöktől, hogy mikor állítják fel Budapesten *Kossuth* Lajos szobrát, *Nessy* Pál pedig a szabadságharc-szoborra vonatkozólag intézett hasonló kérdést a kormányelnökhöz. *Papp* Zoltán azt kérdezte *Szell* miniszterelnöktől, hogy hajlandó az új országgyűlés tanácsstermét újjáalakítani, dr. *Sebess* Dénes pedig a közoktatásügyi minisztertől azt, hogy van-e tudomása arról, hogy budapesti nemzetközi diáktanácskozáson a hazai oláh egyetemi ifjak a magyar államiség ellen tüntetni akarnak.

— Ezt nem fogja a kormány tűrni, jelentette ki éljenzés, taps és zúgó helyeslés közt *Wlassics* miniszter.

Zendülés Szerbiában.

A velünk szomszédos kicsi országban, Szerbiában, még mindig nem állott helyre a békekészség. Emlékeztében vannak még olvasóinknak azok a lázongások, melyek a kis állam békés haladásának útját szegték. Elűzték Milán királyt s mikor ez elhunyt, neje, *Natália* vezetése mellett regenség volt Szerbiában, azaz a kiskoru *Sándor* helyett államférfiakból álló tanács kormányozta az országot, — egy szép napon a 16 esztendő *Sándor* kiszabadította magát tanácsadó gyámoltai alól s kikiáltta magát környezetével Szerbia önálló uralkodójának.

Azóta sok dolog történt Szerbiában, *Sándor* megházasodott, atyja, *Milán*, elhalt s alig volt esztendő, amikor kisebb-nagyobb zendülések, összeesküvések elő ne fordultak volna.

A múlt hét végén *Alavantics* Ráde, *Karagyevics* trónkövetelőnek párthive és rokona *Mitrovics*ából, ahol utóbbi időben állandóan lakott, reggel 4 órakor néhány felbérelt emberrel esolnakon *Sabács*zba ment. Utközben szerb tábornoki egyenruhát öltött és felszólította a határőröket, hogy kövessék. Az örök semmi rosszat sem sejtve, az altábornokot a község-házára kísérték, ahol a tűzoltóságot alarmirozta.

Erőtakarmány-czikkék,

Vetőmagoknak beszerzésére ajánljuk a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezetét,

BUDAPEST, V., Alkotmány-u. 31.

Azután mindnyájan a csendőrkaszárnyába mentek, ahol Alavantics szintén riadót fuvatott. Két csendőrnök időközben sikerült a parancsnokot, Nikolics csendőrszázadost értesítenie az esetről, aki Alavanticsot igazolásra szólította fel. Erre Alavantics a századosra lőtt s könnyű sebet ejtett rajta. A csendőrpáncsnok is lőtt, mire Alavantics mellén találva holtan összerogyott. Alavantics kísérőit letartóztatták.

A sabácsi merényletnek ugyan nagy hatása nincsen s a szerb országgyűlésen az eset bejelentésekor éljeneztek Sándor királyt, sőt a sabácsi községtanács is hódoló feliratot intézett Sándor királyhoz. Alavanticsnál kinyomatott kiáltványt is találtak, mely a szerb néphez volt intézve.

Egy virágos sirhalom.

— Kossuth Lajos halálának évfordulóján. —

Nyolcz esztendővel ezelőtt, márczius 20-ikán, Olaszország virágos földjéről utazott hazafelé egy koporsó. Aki abban feküdt, nagy és hü fia volt hazájának, de a sors nem engedte meg, hogy rajta is beteljesedjenek a költő szavai, hogy ezen a földön, mely szülte, mindvégig éljen és itt is haljon meg. Számüzve volt Kossuth Lajos abból a hazából, melynek szabadságáért való küzdelem volt minden lehelete — míg a halál rá nem tette szívére esontkezét.

És a dübörgő, zakatoló vasuton narancs és ezédruzfák árnyában, morajló tenger partja mellett utazott a koporsó s benne a halott apostol hazafelé, hazafelé...

Amerre jött az éj csendes óráiban, zugott a levegő. Mintha ott fent az égen, a tejút irányában Isaszeg, Vác, Nagy-Sarló, Segesvár, Branyiszko tájairól volt honvédek szellemei sereglettek volna össze, mintha Arad felől egy fényes üstökös lövelte volna rá tizenháromágu sugárkévét. És mikor beért az a koporsó hazájába, mintha megrendült volna a föld, mintha a sírokban nyugvó szabadsághősök esontkarjaikkal, falábaikkal verték volna a reájuk omló földrétegeket és suttogták volna esontajkaikkal:

— Haza jöttél! Haza jöttél! Isten hozott!

Itt fönt az ország szívében egy nemzet kísérte koporsóját, egy nemzet temette el, a saját nemzete. Sirját az első pillanattól kezdve a könnyek harmata öntözte, amely harmat növelte fölé a természet szép szelid, kiengesztelő gyermekeit a virágokat, melyeket nem hervasztott el a tél fagyja és nem tépett szíromizületekre az orkán. Márczius idusán akik eltemették, ismét felkeresik sirját a kerepesi-úti temetőben. És megindulnak ismét a kertek virágai, hogy elborítsák a kőlapot, mely holtta lett testét elválasztja az élő világtól s ha ott felzendül a nemzeti imádság:

„Hazádnak rendületlenül...“

s ha a tulvilágiakhoz a levegő láthatatlan érzőszálain átjut az ének melodiája s ha Kossuth Lajos szelleme ott lebeg fölöttünk az első tavaszi napsugártól megaranyozott légürben, csak egy gondolat töltheti el az ő lelki világát:

— A nemzet, mely nagyjait nem felejtí, el nem veszhet soha!

•Góbbóságok• kaczagtató székely históriák és elbeszélések. Ezt az érdekes és mulatságos könyvet a „Független Ujság“ előfizetői kedvezményes árban: 2 korona helyett, csak egy koronáért és 20 fillér postai díjért rendelhetik meg az irónál. Legzélszerűbb az 1 kor. 20 fillért utalványon beküldeni Péterfy Tamás. Budapest. IX. Köztelek czimre.

A Gazdasági Munkások Segélypénztára.

Mindnyájan ismerjük azokat a nehézségeket, melyekkel a földmivelő nép foglalkozásából folyó konzervatívizmussal szemben az új eszmék propagálása járt szokott. Bizonytal ezek a nehézségek voltak az okai annak is, hogy az Országos Gazdasági Munkás- és Cseléd-segélypénztár, ez a legszebb emberbaráti intézmény is eleinte olyan nehezen tudott a föld népe között tért hódítani.

Midőn ugyanis 1901. év január 1-én ez az intézmény megkezdte üdvös működését, a legelső időben inkább a királyi hercegek, a főrendek, a képviselőház tagjai, a nagybirtokosok, a különféle kulturális- és pénzügyi intézetek, a vármegyék és a községek mutattak nagy érdeklődést az intézmény iránt, amennyiben mintegy 150,000 korona alapítvánnyal gyarapították az emberbaráti intézmény alaptőkéjét, míg a rendes- és rendkívüli tagok csak nagyon is gyéren jelentkeztek.

A helyzet csak akkor változott meg, midőn az 1900: XVI. t.-cz. 8. §-a alapján a gazdák által kötelezőleg biztosított, mintegy 500,000 cseléd között sűrűn fordultak elő a balesetek és midőn látták a vidéken, hogy a törvényen alapuló intézmény a törvényben biztosított segélyek kiosztása körül nemesak igazságosan, hanem a legnagyobb méltányossággal jár el és midőn arról is meggyőződött a föld népe, hogy a balesetek éppen nem tartoznak a ritkaságok közé, mert gyakran éri a gazdasági munkást olyan baleset, mely őt munkaképtelenné teszi és igen gyakoriak azok az esetek is, melyek a földmivesek családját örökre megfosztják a kenyérkeresőtől.

Az intézmény első évi működéséről beszámolván, már az első csonka esztendőben 760 olyan esetet sorolt fel, midőn a földmives abba a szomorú helyzetbe jutott, hogy a „Segélypénztár“ jótéteményét kellett igénybe vennie. A beállott baleset már az első esztendőben 58 földmivelőt ölt meg és 16 embert ért olyan baleset, hogy talán életükfogytáig munkaképtelenek lesznek.

A „Segélypénztár“ minden egyes esetben gyorsan gondoskodott a bajba jutott ember gyógykezeléséről és anyagi támogatásáról és számos özvegynek és nyomorban hátramaradt családtagnak tette lehetővé, hogy ne legyen kénytelen irgalomkényéren tengődni.

A józan magyar nép tartózkodása dacára csakhamar belátta, hogy a „Segélypénztár“ rövid fennállása óta is már sok szerencsétlen embert mentett meg a koldusbottól és számos özvegyet és árvát mentett meg a kétségbeeséstől.

Bizonytal ezek az esetek voltak leginkább okai annak, hogy már az első esztendő közepe táján egyre sűrűbben jelentkeztek a rendes és rendkívüli tagok, kiknek száma már a múlt év végén elérte a 13,000-et.

1902. év január hóban azonban új fordulat állott be, mert míg a megelőző esztendőben havonként átlag csak mintegy 1100 tag jelentkezett, addig a folyó esztendő első két hónapjában a tagok száma már 4500-zal emelkedett. Ezek a számok világosan igazolják az emberbaráti intézmény népszerűségét és térhódítását.

Tekintve, hogy az 1900: XVI. t.-cz. §-a alapján a gazdák által kötelezőleg biztosított cselédek száma az idén szintén jelentékenyen növekedett s így a segélyre jogosultak száma is nagyobb lett, a be-

jelentett balesetek szintén nagyobb mérveket öltöttek.

A bejelentett balesetek száma az utóbbi két hónapban a múlt esztendei 760-ról 980-ra emelkedett s miután ezáltal a segélyek kiosztása is folyton emelkedik, remélhető, hogy a földmives népnek a „Segélypénztár“ iránt való bizalma is folyton emelkedni fog és most már egyre közeledünk ahhoz az időponthoz, midőn Magyarországon egy segítség nélkül való nyomorulja sem lesz a földmives munkának és családot sem tesz földönfutóvá a családfenntartó szomorú halála.

Angol-bur háboru.

Oriási izgalmat csinált Londonban Kitchener lord, angol fővezérnek egy távirata, melyet a hadügyminiszter folyó hó 10-én olvasott fel az angol képviselőházban. Ezen hivatalos távirat szerint Methuen tábornokot a burok megverték és megsebesülve elfogták.

Az izgatottság, melyet ez a hír Londonban csinált, csak azzal az izgatottsággal hasonlítható össze, melyet több, mint két év előtt az angolok egymást érő vereségei okoztak.

A távirat, mely Pretóriából e hó nyolczadikán van keltezve és Kitchener aláírásával ellátva, a következőleg szól:

Sajnálom, hogy Methuennről rossz híreket kell jelentenem. Methuen tábornok 800 főnyi lovassággal, 300 gyalogossal, négy ágyúval és egy gyorsüzelő ágyúval Vryburgból Lichtenburgba vonult és pénteken Rivirsfonteinnél egyesülni kellett volna Grobnell tábornok 1300 főnyi seregével. Utközben Delarey csütörtökön megtámadta Methuent. A burok három oldalról jöttek egyszerre. Ötszázötven lovas, kiket a burok négy mértföldnyire üldöztek, Maryburgba érkezett és jelentik, hogy Methuen tisztikarával és ágyúival, valamint a fő elmezési vonattal a burok fogságába esett.

Ilyen óriási veszteségek után hasztalan szépítgetik a dolgot az angol lapok. Például a Daily Mail ezimű ujság mult héten még a következő számadatakat hazudta nagy komolyan:

A mult hét végéig összesen 51,617 bur harcst fogtak el. Ezek közül elhurezoltak 5606 embert Szent-Helénára, 4552 Vermudára, 4535 Ceylonba, 5077 Indiába, Délafrika különböző helyeire 79-et és a koncentrációs táborokba 18,999. Ezenkívül mintegy 5000 fogolyt becsületszóra visszaboecátottak farm-

jaikba. Már most, ha meggondoljuk, hogy a burok egész hadereje a háboru kezdetekor nem tett ki többet 44,000 embernél, világos, hogy a Daily Mail egész statisztikája az angol közvélemény megtévesztésére van számítva. De miként lehetne most a buroknak 24 ezer harczó emberük, ha többet elfogtak, mint a mennyien voltak?...

A valóságot még egyetlen holt betűnek sem lehetett nemvalósággá csinálni. Az angol-bur háboru-nak még igen szomorú vége lehet az angol királyságra.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Szövetkezeti nevelés.

A magyar szövetkezeti ügynek nagy hátránya volt eddig is, hogy azok, akik hivatva vannak igazán a nép vezetésére, irányítására, nem igen értették meg az újkorral járó feladatokat, társadalmi téren alig iparkodtak belécsépegtetni a vezetésükre bizott néphez azokat az eszméket, melyek hivatva volnának egy jobb jövő alapját megfektetni. Több ízben fel-emeltük szavunkat, hogy papnevelő-intézetekben, tanítóképezdékben, gazdasági tanintézetekben tanítsák meg a jövő vezetésre hivatott nemzedéket arra, hogy kell szövetkezeteket, gazdaköröket és más hasonló intézményeket alakítani, melyek tanujelöl annak, hogy a nép szervezkedik. Eddigelé edeskeveset hallottunk arról, hogy ez irányban történt volna valami. Az első hír Pécsről érkezik. A pécsi egyházmegye tudós püspöke, Hettyei Sámuel elrendelte, hogy ezután a pécsi hittudományi intézetben rendes tantárgyként tanítsák a keresztény szociológiát, a fősulyt a gyakorlati szempontokra fektessék és a tanszékre előadónak kinevezte Frey Jánost, aki mint báttaszéki segédlelkész, hívei között fogyasztási szövetkezetet, ifjusági és legényegyleteket alakított s mindezeket az intézményeket fel is virágoztatta, megszerettette a néppel.

Örömmel üdvözljük Pécs tudós püspökének ez intézkedését, vajha példát adna a többi egyházfőnek és rövid idő múlva a papnevelő-intézeteknek egyik új tantárgya lenne a szociologia, a társadalmi téren való munkának a tana.

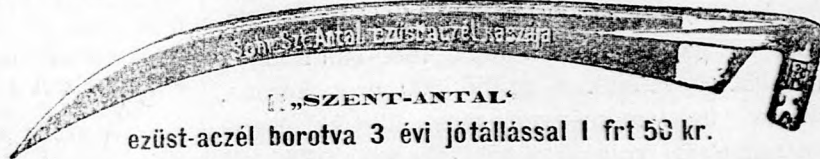
Ninesenek vezetőink. A szövetkezeti ügynek kétségkívül nagy hátrányára van ez. Nincs semmi panaszunk a fejlődés ellen, bizonyára előbbre lennénk, hogyha az illetékes körök az e téren mutatkozó

A „Sohr Szent-Antal“ ezüstaczel-kaszagyár, melynek egyedüli és kizárólagos szétküldője és elárúsítója

SOHR JÓZSEF UR, SOMOGY-SZILL.

ki a tavalyi londoni kiállításon is nagy aranyéremmel és díszoklevéllel lett kiünneve. — 100 koronát fizet annak, ki egy más gyárból egy „Sohr Szent Antal“ kaszát tud előmutatni. — 200 koronát fizet annak, a ki 100 db „Sohr Szent Antal“ ezüst-aczel kaszái közül 5 roszat tud előmutatni. A ki teljesen megbízható jó kaszát akar magának beszerezni, az addig kaszát senkitől ne vásároljon és ne rendeljen, míg fenti hírneves csejőri kaszát és jegyzéket nem kéri, melyet ez főkinek ingyen és bérmentve küld.

Mindenki kérjen árjegyzéket egy levelező-lapon. — A tényleg hónapok legalkalmasabbak megrendeléseket gyűjteni. Gyűjtőknek kedvezmény. — Teljes jótállás! — 10 db rendelésnél 1 db ingyen! — Leletismertetés kiszolgálás! Több ezer köszönetlevél és utánrendelés áll az érdeklődőknek rendelkezésükre.

„SZENT-ANTAL“
ezüst-aczel borotva 3 évi jótállással 1 frt 50 kr.

hiányt már kezdettől fogva iparkodtak volna eltüntetni. Igaz ugyan, hogy a szövetkezetek élén ma is papok, tanítók, jegyzők stb. állanak, ámde mindezt ideig csupán személyes jóakaraton mult, hogy szolgálatába szegődtek ez ügynek és legtöbbje csak a lelkesedést vitte magával a küzdelembe: a tudás — mert hisz a szövetkezetekkel járó veszélyesség a képzettség egy bizonyos fokát követeli meg — legtöbbszörre hiányzott. E bajon van hivatva segíteni a földművelésügyi miniszternek jóakarata, mely immár másodizben rendezett szövetkezeti tanfolyamot. Ámde gondoljunk arra, hogy ez így örökké nem tarthat. Ma különösen, amikor a szövetkezetek terjedésének a legbiztosabb jeleit látjuk, meg kell fontolnunk azt, hogy az ily tanfolyamok képesek lesznek-e a fokozottabb igényeket kielégíteni? Aligha! Eppen azért itt más mentés nincs, minthogy meg kell ismertetni a serdülő ifjúsággal már a társadalmi téren való szereplés és hivatottság alapeszméit, lelkükbe kell vésní azt, hogy mi vár rájuk, mint művelt emberekre, mint a nép vezetőire, ha számolni akarnak a modern kor eszméivel.

A pécsi egyházmegye főpásztora példát nyújtott arra nézve, hogy hogyan kell azt minden nehézség nélkül keresztülvinni. Azt hisszük, hogy a pécsi püspök példáját követhetné az egész magyar püspöki kar. Főleg pedig az állami tanintézeteknek kellene elrendelni, hogy az ifjúságot ezekkel az eszmékkel megismertessék. Ajánljuk ezt a dolgot földművelésügyi és vallás- közoktatásügyi minisztereink figyelmébe azzal a biztos tudattal, hogy ők is át vannak hatva attól az eszmétől, hogy a jövő fejlődésének alapja a szervezethez.

Az eddig szervezetlen kisembereket szervezés által fel kell emelni a magasabb középosztály mellé, hogy a nemzet egy akarattal és nem szertehulló erővel menjen belé a magában nagy feladatokat rejtő jövő korszakba.

Agyagipari szövetkezetek. Az Országos Központi Hitelszövetkezet átirattal értesítette a szegedi kereskedelmi és iparkamarát arról, hogy megalakítja Szegeden az agyagiparnak nyeranyag raktárszövetkezetét. — Baján az ottani agyagiparosok általános hitelszövetkezete fog megalakulni.

Uj tejszövetkezetek. Az Aradmegyei Gazdasági Egyesületnek a tejszövetkezetek alakítására irányított mozgalma sikerrel járt. Uj-Panáton, Szentleányfalván, Magyar-Pécskán, Szemlakon, Kisperegen, Uj Fazekas-Varsádon, Mácsán, Nagy- és Almás-Kamaráson, Medgyesegyházán, Gyorokon, Világoson és Borosjenőn alakultak vagy alakulóban vannak új tejszövetkezetek, melyek tejtermelésüket a temesvári vajgyárba fogják szállítani.

Tejszövetkezetek mult évi forgalma. Mig 1897-ben a tejszövetkezeteknek 2767 tagjuk volt, akiknek évi bevételük 539,282 korona volt, 1898-ban a tagok száma 10,402-re szaporodott és bevételük 1 millió 153 ezer korona volt, 1899-ben a tagok száma 15,357, bevételük két és fél millió korona, 1900-ban a tagok száma 26,952, bevételük 4 millió 300 ezer korona, a mult év üzleteredményeit most állítják össze. Maga a temesvári vajgyár a szövetkezetnek 750,184 koronát fizetett ki.

Baromfitenyésztők Országos Egyesülete.

Ismét egy hasznos egyesülettel több van. Vasárnap, folyó hó 9-én alakult meg a „Baromfitenyésztők Országos Egyesülete”. Ott láttuk az ország baromfitenyésztőinek színe-javát az alakuló közgyűlésen. A gazdasági jövedelmek egy igen haszonhajtó ágáról van szó. A baromfitenyésztés virágzó korát éljük hazánkban és egy összekötő, összetartó erős kapcsolatra volt szüksége az országban szétszórtva élő baromfitenyésztőknek. Ezt megalakították a „Baromfitenyésztők Országos Egyesülete” által. Most mint kész, hatalmas mozgó erő, meg van teremve az érdekeltek részére. Vezető emberei az ország első baromfitenyésztői, hivatott személyei közül valók. Elnök: Gróf Teleky József. Alelnökök: K. Lippich Gusztáv főispán és gróf Keglevich Miklós. Ügyvezető alelnök: Pirkner János állattenyésztési főfelügyelő. Hatvan választmányi tagja van az egyesületnek, kik hazánk baromfitenyésztőiből egy diszes koszorút alkotnak.

Ebben az egyesületbe álljon be minden jóra való ember, aki baromfitenyésztéssel foglalkozik, mert az okszerű gazdálkodásra, hozzáértésre és jó tanácsra sehol sincs oly nagy szükség, mint a baromfitenyésztés körül. Legezésröbber egy levelező lapon alapszabályt és munkatervet kérni az egyesülettől. Czim: *Baromfitenyésztők Országos Egyesülete. Budapest, IX., Köztelek.* Az évi tagdíj 8 korona, melyért egy hetenkint egyszer megjelenő képes baromfitenyésztéssel foglalkozó lapot is kap az egyesület minden tagja.

• TÖRVÉNYKEZÉS •

A cigány Amerikában. A sárosmegyei Kuró községnek volt egy cigányja, Mikó Jóska. Afféle eredeti alak, értett mindenhez: üstfoltozáshoz, vályogvetéshez, no meg esténként a hegedüléshez is. Értett azonban még valamihez és ez a valami a lopás volt. Meg is gyűlt e miatt a baja a csendőrséggel nagyon gyakran. Mikó Jóska végre megsokalta a dolgot s kieszelte, hogy majd segít ő magán. A falubeli tótok egyre vándorolnak ki Amerikába, elhatározta hát, hogy kimegy ő is. Szegény Mikó Jóska elfeledte, hogy csak a magyar tudja igazán megérteni és megbecsülni a cigányt. Mikó Jóska szerencsésen át is hajózott az Oczeánon, a falujától úgy bucsuzott, hogy két ottani gazdától százhetven forintot ellopott. Mikó Jóska Penszilvániába került egy nagy fűrésztelepre. De a lopásról ott se tudott leszokni. Ez nagyon felbőszítette az amerikai munkásokat, akik egyszer aztán, amikor tetten érték, nagyon kegyetlenül bántak el Mikó Jóskával: *meglincselték.* Egy fára akasztották fel a szegény cigányt, aki pedig talán nagyon meg sem károsíthatta őket, amit lopott, azt is megtalálták nála. Gyászos sorát az Amerikába kivándorolt tótok irták meg Kuró községbe, ahol a falu népe jól elverte, a csendőrség lecsukta őt, de fölakasztani senki sem akarta volna azért, mert lopott. Ezért kár volt át menni az Oczeánon.

A csősz puskája nem süil el. Rafael József és Szentiványi Mátyás a szérükön akartak lopni, de a mezőőr közbenjötté megzavarta s menekvésre kény-

szerítette a tolvaj czigányokat. A rendőralkapitány előtt folyt le a tárgyalás, melynek folyamán nem érdektelen a mezőőr kijelentése.

Kapitány: Maguk szénát loptak a szérükön, ezt beismerik?

Rafael: Megkérem alássan a tekintetes és nagy-ságos kapitányság urat, nem igazlelkű, aki ezt rólunk gondolja!

Kapitány: Ne tagadja, a mezőőr és kanász tetten érték magukat. Maguk loptak.

Rafael: Minket lopással nem értek. De ha a csősz látta, miért nem lőtt meg, hiszen van pisztolya?

Mezőőr: Hallgass! Miért löjnek, ha a mi puskánk nem süll el!?

Rafael: Akkor hát mégis igaz, hogy mi loptunk.

Persze, a beismerő vallomást marasztaló ítélet követte.

Előfizetési felhívás.

1902. április hó 1-én új előfizetést nyitottunk a **FÜGGETLEN UJSÁG**-ra.

Akinék előfizetése márczius hó 30-án lejárt, azt kérjük, sziveskedjék előfizetését mielőbb megújítani, nehogy a lap szétküldésénél zavarok álljanak be.

Az előfizetési pénzek beküldésére e hó 20-án külön levélben küldünk postautalványt, melynek felhasználásával kérjük az előfizetést megújítani.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 korona, félévre 3 korona, negyedévre 1 korona 50 fillér.

A „*Független Ujság*“ eddigi irányából mindenki meggyőződhetett arról, hogy a lap megalapításakor adott programmunkat hiven betartottuk s oly lapot adunk olvasóink kezébe, mely minden igényeket teljesen kielégíthet.

Programmunk „a magyar nemzeti politika elérése, a gazdasági gyarapodás, ebben a kis emberek érdekeinek megvédése“. Ennek a mi programmunknak megvalósítását tegyék lehetővé t. előfizetőink azzal, hogy mint eddig, ezentul is hiven csoportosuljanak a „*Független Ujság*“ kibontott zászlója alá.

Minden egyes t. előfizetőnk arra kérjük, hogy ne csak saját maga ujtsa meg előfizetését, de iparkodjék lapunkra lehetőleg még legalább egy új előfizetőt szerezni s a „*Független Ujság*“-ot tehetőségéhez képest terjeszteni.

Hazafiui tisztelettel

A „FÜGGETLEN UJSÁG“

szerkesztősége és kiadóhivatala

Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

• MI UJSÁG? •

Magyar zarándokok Rómában. Az országos Pázmán-egyesület által vezetett magyar zarándokszereg a hét elején érkezett Rómába, hol a laterani templomba vonult énekes misére. A magyar szent beszédet dr. Lányi József, a trónörökös magyar nyelvi oktatója mondta, ami nagy lelkesedést keltett a zarándokok között, akik a „Boldogasszony anyánk“ kezdetű éneket mindnyájan énelkelték. A pápa külön fogadta a magyar zarándokokat.

Nagykövetünk a pápánál. A pápa a minap a trónteremben fogadta Széchényi gróf osztrák-magyar nagykövetet és a nagykövetség tagjait ünnepies kihallgatáson. A nagykövet átnyújtotta a pápának Ferencz József király kéziratát és rövid üdvözlő beszédet intézett hozzá. A pápa köszönetet mondott és azután meghívta Széchényi grófot, hogy kövesse őt magánlakosztályába, ahol rövid ideig társalgott vele. A kihallgatásnak rendkívül szives jellege volt.

Kossuth halálának évfordulója. Közeledik a nagy nemzeti gyásznapi Kossuth Lajos halálának nyolczadik évfordulója. Kegyelettel emlékszik meg e napon minden magyar ember a lánglelkű Kossuth halhatatlan érdemeiről s könnyel, dallal, koszorúval áldoz örökéletű emlékének. A fővárosi asztaltársaságok elnöksége nevében most Lakatos Miklós, Kreith Béla gróf, Krivácsy József 48-as ezredes, Koltai Pál, dr. Barta Ferencz orsz. képviselő, Molnár Sándor elnökök lelkes hangú felhívást bocsátottak ki, amelyben felhívják a fővárosi közönséget, hogy márcz. 23-án vasárnap délután 3 órakor csatlakozzanak ama menethez, amely kivonul a kerepesi-uti temetőbe, hogy megkoszorozza Kossuth Lajos sírját. A vidéken is kegyelettel ünneplik meg az évfordulót.

Az öreg honvédek segítése. A szabadságharc hősei közül nagyon sokan nyomorban sanyalódnak, ezeknek kellene gondtalan életet biztosítani. Ez a törekvés lelkesítette Késmárk város képviselő testületét, amikor a minap tartott ülésén évi hetvenkét korona segélyt szavazott meg a városban élő hat öreg honvédeknek. Bár többi városaink s községeink is követnék e hazafias példát!

Leesett a zenekarba. A Nemzeti Színház házi főpróbáján a napokban nagy veszedelemben jutott Ferenczy Ferencz miniszteri titkár, a legközelebb nagysikert ért Pogány Gábor című dráma szerzője. Amikor a függöny összecsapódott, a szerző a zenekar fölé helyezett kis hidon fölsietett a színpadra. Mikor visszaindult a nézőtérre, a rövidlátó ember hátrafordult s míg visszaszólt valakinek a színpadon, elvétette a lépést s a hid mellett a harmadfél méter mély zenekarba zuhant. A színpadon óriási rémület támadt s mindenki a zenekarba sietett. Ferenczy ájultan feküdt a földön, arca sápadt volt s fejéből hátul szivárgott a vér. Szerencsére ott volt a színházban György Gábor dr. s ő nyújtotta Ferenczynek az első orvosi segítséget. Ferenczy életét az mentette meg, hogy estében egy zenekari pulpitusra esett, amely összetört alatta s megkönnyítette az esés erejét.

Örült a bandában. Temesváron a gyárvaros egy kávéházában szép szomorú nótát hegedült a cigánybanda, amikor az egyik cigány, Bolesak Miklós hirtelen megőrült, földhöz vágta a hegedűt, torkon ragadta a primást és fojtogatni kezdte. Szemei mereven tapadtak a földre, szája tajtékzott s csak nagy nehezen tudták megfékezni. A gyorsan előhívott orvos örülségi rohamot állapított meg, mire a mentők beszállították a szerencsétlen embert a közkórházba. Bolesak már volt egyszer elmebeteg s 4 év előtt került ki a tébolydából.

A névtelen emberbarát. Temesvárról jön a híre, hogy azt a polgárt, aki az ottani Fehér Kereszt-

GAZDASÁGI DOLGOK

Frissen vagy érett állapotban hordandó-e ki a trágya?

A legjobb trágyatelepen. a legokoszerűbb kezelésnél is veszít a trágya értékéből és pedig annál többet, minél tovább marad a trágya a telepen, ebből az következnék, hogy leghelyesebb eljárás a trágyát az istállóból azonnal szántóföldre vitetni, ott

Az első magyar független miniszterium.

Lelenezház gyermekkórházára 50,000 koronát adományozott, Seiler Antalnak hívják s nyolcvankét éves temesvári magyar polgár, a Fehér Kereszt egyesület elnöke.

Gazdasági tanintézet nők részére. Ferenczy Ida, boldogult királynőnk volt fölolvadó nője, legközelebb női gazdasági tanintézetet állít fel az Ó-Buda mellett levő tisztviselő-telepen. Az intézet május elsején nyílik meg s a vizsgálatokat miniszteri biztos ellenőrzi.

Közápor egy vonatra. Mende és Sülysáp közt a minap a személyvonatot ismeretlen tettesek kövekkel megdobálták. Az utasok közül többen megsérültek.

Pénzhamisítók. A bajai rendőrség nagy pénzhamisító-banda nyomára akadt. A banda tagjai az egész Alföldet elárasztották hamis 10 és 20 fillérekkel meg koronákkal. Műhelyük egy dunai malomban volt.

eltoregetni és alászántani. Kérdés azonban, hogy az gyakorlatilag keresztülvihető-e. Az első feltétel, hogy mindig legyen üres szántóföld és hogy annyi trágya kerüljön ki naponta, miszerint érdemes legyen legalább egy fogatot odaküldeni a trágya alászántására, mert ha a friss trágya a szántóföldön hosszabb ideig elteregetve marad, az határozottan hátrányára szolgál. A gyakorlati tapasztalat azonban azt bizonyítja, hogy a friss trágya közvetlenül a vetés előtt alászántva, korántsem gyakorol oly kedvező hatást a termésre, dacára, hogy több benne a növényi tápanyag, mint az érett trágya. Aminek oka egyrészt, hogy a friss trágyából még csak idő múltán keletkezik salétromsav, a növények tehát zsenge korokban hiányt szenvednek ezen fontos tápanyagban. A friss trágya ezenkívül nagyon fellazítja a talajt, minek folytán sok nagyobb üreg keletkezik a talajban, ez pedig hátrányos a gyökérszét kifejlődésére. Az ilyen talajon tehát már ezen okból is silányabb lesz a növény fejlődése. A talajban a korhadás gyorsabban megy végbe, mint a trágyatelepen. Ezért tehát leg-

Angyalka.

helyesebb az volna, hogy a trágyát csak néhány hétig gyűjtjük a telepen s ekkor kihordatjuk egy táblára, amely legalább is csak néhány hét múlva lesz bevetve.

Azonban e kérdésnél még egyéb körülmény is figyelembe veendő. Minél kötöttebb valamely talaj, annál megfelelőbb lesz a friss trágya, mert ez lazítóan hat a talajra. A homoktalajnak lazítása ellenben hátrányos, az ilyenre tehát az érett trágya a megfelelőbb.

Tejét le nem adó tehén.

B. K. ur, Farkasvölgyről a következő kérdéssel fordult a *Független Ujság* szerkesztőségéhez:

Mit csináljak tehenemmel, amely tejt semmiképpen sem akarja leadni?

Az, ugyszólván mindennapi esett, hogy némely tehén a borju nélkül nem adja le a tejt, de a jelen esetben az sem lehetetlen, hogy a tehén, mert a borjut szakszerűtlenül választották el tőle s a fejést nem folytatták kellő módon, egyszerűen elasztott. Minthogy azonban kérdésttevő tej le nem adásával gyanúsítja a tehenet, feleletbenben csak erre reflektálok.

Az ok itt valószínűleg az, hogy a borju elválasztott. Ha van kéznél egy szopós borju, legegyszerűbb azt segítségül

venni arra, hogy a tejt a tehén leadja. Oda kell t. i. vinni az éhes borjut a tőgyhez, hogy az szopásával a tejmirigyeket megdolgozza s hogy a tehén észre vegye, miképp van alatta borju.

El kell lóditani aztán a szopóst és bele kell kezdeni a fejésbe. Így már sokszor sikerült tejleadásra bírni a tehenet. Nincs kizárva azonban az sem, hogy azért nem adja le az állat tejt, mert 1. talán új környezetbe került; 2. talán nem az eddigi fejő feji; 3. talán beteg s e miatt apasztott el; 4. talán takarmánya rossz; 5. talán csecsbimbói bedugultak; 6. talán más helyen s nem a régin, áll; 7. talán megvemhesedett s csak mulékony az elapasztás. Egy szóval sok lehetvén az ok, más-más segítség s a kérdésttevő ezek után legjobban kiküthetja, hogy mi a tulajdonképpen ok, mit ha elhárít, a kalamitás talán beszűnik.

Belsőleg adagolandó bármi szertől is nem sokat remélni, ha csakugyan tej le nem adás forog fenn; többet remélhet az előre bocsátott beavatkozáson kívül pl. egy többrétűen összehajtott vizes lepedőtől, melyet az állat keresztjára tesz.

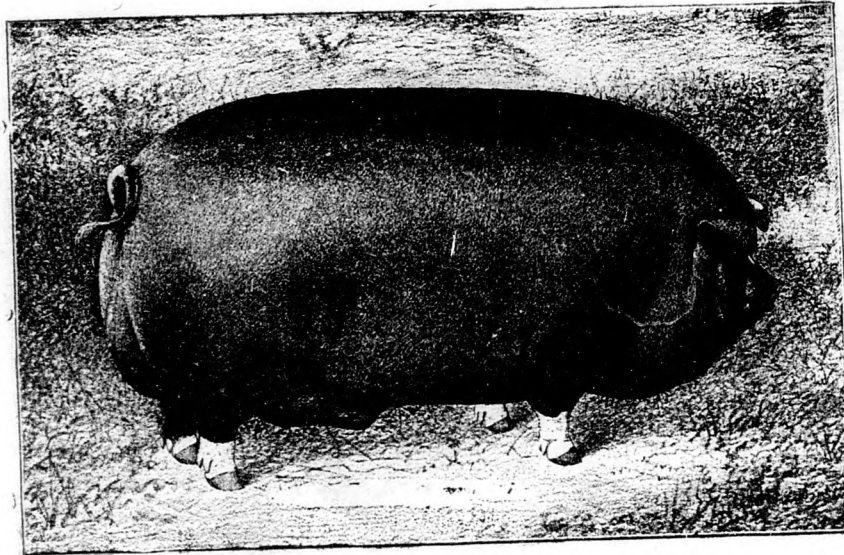
A Polland-China sertés.

A Polland-China sertés egyesek állítása szerint lengyelországi származású, mások szerint azonban Amerikában hazát kereső lengyel települők oda vitt lengyel fajta disznói játszottak szerepet ezen fajta előállításában s ezen szintén Pollandereknek nevezett sertésektől kapták nevük első részét.

Hazánkban a 70-es évek óta tenyésztik ezt a sertést és pedig a legtöbb helyen nagyon kielégítő sikerrel.

A Polland-China sertés fekete színű, itt-ott sárgás fehér, apró szőr-pamacsfoltokkal. Kicsi ék-alaku fejű, egyenes hátvonalu, gyönyörű hosszú és öblös törzsű, rendkívül nagy sonkájú, apró, de elég erős lábú ez az állat, a mely gyorsan fejlődik, szaporas és sima, elég edzett természeténél fogva legelőt is jól értékesít.

Képünkön egy eredeti Amerikában tenyésztett Polland-China kant mutatunk be, amelynél már a képről is leolvasható a fajta testalakulása.

Polland-China kan.

Vegyesek.

A dugványkészítés egy új módja. Henderson amerikai kertész úgy szaporítja a dugványokat, hogy ültetéselőtt 10—12 nappal a kiszemelt növény részeit az anyarésztől elválasztja bevágás által. Henderson eljárása azért vált be a gyakorlatban olyan jól, mert nem vágja le teljesen

a kiszemelt növényrészt, hanem csak félig, vagy pedig annyira, hogy csak a héj és néhány rostszál által függjön össze a tövel. Ezzel az eljárással az említett idő alatt a dugványgaly az anyanövény által kielégítően táplálható, az elvágott részen pedig hegszövet képződik, mely a kiültetett dugvány gyors meggyökerezését mozditja elő. A szaporítás e módját nevezett kertész igen sok növénynél a legjobb eredménnyel alkalmazza.

Árpapolyva etetése. Az árpapolyva több tápanyagot tartalmaz s könnyebben emészthető, mint a rozspolyva, de miután nagyon érdes, nem szívesen eszi a marha, mert a toklászok a szájába furódnak. Ellenben, ha az árpapolyvát áztatás, leforrázás, füllesztés stb. által megpuhítjuk, akkor nemcsak a marha, de a ló és sertés is szereti.

Lapunk mai számában közölt *Fehér Miklós és Tsa* gépgyár-részvénytársaság hirdetésére lapunk t. olvasóinak b. figyelmét felhívjuk.

• MULATTATÓ •

Márczius 15.

Isteni nap lehetett az,
A szabadság virradatja;
Szent csatába ment a gyermek
Ép úgy, mint az édes apja,
Ha az meghalt — a kardjával
Harczolt tovább ez a másik;
„Talpra magyar!” dörgött a szó
Hegymoktól sik rónákig!

Isteni nap lehetett az
Összetörtük a rablánczot
A zsarnokság haldokolva
Járta azt a halál tánczot...
Reszketett a zsarnok trónja
S Kossuth Lajos egy szavára!
Csatarendben, harczra készen
Állt a nemzet ifjusága.

Isteni nap lehetett az
A rablánczból lett a penge,
A ki ma még szerzetes volt
Másnap volt rajt huszár mente!
S a ki fegyvert még nem látott,
Attól futott most az ellen...
A hőssé vált gyermekesereg
Harczolt a fél világ ellen!

Isteni nap lehetett az
Regék szólnak most már róla,
Mit tett az a magyar nemzet
Mikor ütött a nagy óra?!
Milyen láng volt a szivekben
Duna mentén, Tisza táján?!...
A kinek még volt ma apja;
Hogy maradt a gyermek árván?!

Isteni nap lehetett az
Emlékeznek sokan rája:
Élő emlék utcasarkon
A szabadság katonája.
A félkezét felemeli
Isaszegnél a jobb lába:
Dobjatok egy rongyos fillért,
Dobjatok a csákójába!

Magyar Gyula.

HARCZBAN A SZABADSÁGÉRT.

— A „Független Ujság” eredeti regénye. — (8)

Az idegen furesának találta, mert sok pénzről volt szó. Hetvenezer koronáról. Ha felét kéri, még akkor is harminczötezer korona, ami nagy összeg.

Rövid idei gondolkozás után kimondotta:

— Az összeg feléért itthon maradnak.

Jótállasz érte, amit mondottál barátom?...
— Szavamra ígérem, hogy harminczötezer

koronáért lemaradnak a hajóról mind a hetvenen.

— Kezet rá barátom!

Az idegen csak bámult, de kezet adott rá.

Zichy Ödön gróf halálos ítélete.

— Kapsz ötvenezer koronát, -- folytatta Pálma grófnő, mialatt az erős férfi kezét minden erejéből megszorította örömeiben. Csak arra kérlek barátom, hogy te elégedj meg a tizenötezer koronával fáradságodért és szivességedért. A féljövédelmet minden embered bizonyosan kapja meg. Azoknak, amiként mondád, családjuk van. A családot pedig becsülni kell. Mikor találkozhatom veled?

— Amikor parancsol az urnő.

— Embereid hallgatnak szavadra?

— Amit mondok, az parancs. Különben régen ismernek. Igazságos voltam, hát tisztelnek. De miként lesz a díjátadás? Ez kényes ügy ám.

— Nem kényes barátom! — biztatta Pálma grófnő, — én bizom benned.

— De én nem ismerlek urnő.

— Miért kell, hogy te ismerj engemet?

— A kölesönös bizalom végett.

— Köszönöm barátom. Elég neked az én bizalmam. A pénzt akkor veszed át e pereztől kezdve, amikor tetszik. Nincs szükségem tanukra, írásra semmire, csupán a te becsületszavadra.

— Ez meghat engem urnő! Köszönöm!

Tizenötezer koronát most átadok Arion barátom. Ez a tied. Az emberek pénzét hetven csomagba külön-külön csomagolva akkor veheted át, amikor időd van reá. Kis papírpénzbe kapják, hogy gyanus ne legyen. Tehát végeztünk.

— Végeztünk urnő. De te jó vagy. Ezt viszonozni fogom. Holnap itt találkozunk.

Jó éjszakát kívánt és tova tűnt az esthomályba Arion. Magas, erős alakja nem sokára eltűnt a sötétben.

— Igen helyesen bánt vele a méltósága! — dicsérte Inceze Mihály. Most már bizonyosra lehet venni a sikert. Arion inkább az angol hajót fölgyújtja, mintsem a horvátok és olaszok, az ő emberei itthon ne maradjanak.

— Nekem tetszenek ezek a ficzkók, — szölt Palma grófnő. — Először a családokra gondol.

— Abban igaza volt!

— Éppen azért tetszik nekem.

Vissza indultak a tengerparton a rakpart felé. Inceze Mihály még jó soká kísért a grófnőt. Majd a népesebb helyeken hátra maradt és csak távolról követte urnőjét.

Palma grófnő pedig úgy hitte a dolgot, mintha már meg is történt volna. Thoman kapitánynak engedni kellett, vagy legalább is reá szorul az engedésre. (Folyt. köv.)

Képeinkhez.

Az első magyar független miniszterium. Szabadságharcunk dicső napjaiból sok magyar hazafinak tündöklük ki a neve és a hőnszerelme messze bevilágít a muló századok rengetegébe. Ilyen szövétnek a kormány akkori tagjai, kik az első magyar független miniszteriumot alkották és az ország ügyeit e nagy megpróbáltatások ideje alatt vezették. Nagyok voltak ők az önmegtágadásban, erősek a munkában, legnagyobbak a hazaszeretben. Most, a márcziusi szabadságünnepek alatt jóleső kötelességet teljesítünk, ha megemlékezünk róluk.

Zichy Odön gróf halálos ítélete. Volt köztünk is áruló. Szabadságharcunk bővelkedik szép és nagy tettekben, de a gázság sem hiányzott, valamint a fény mellett az árny van legközelebb. Akadtak magyar főurak, akik a szabadságharcot közönséges lázadásnak nyilvánították, aztán behívták a muszkát, hogy saját magyar testvéreit elnyomják, rabigába hajtsák. Ezek közül való volt Zichy Odön gróf is, akit azonban a honvédek elfogtak és mint árulót akasztófára ítélte a haditörvényszék. Képünkön az a jelenet van megörökítve, mikor Görgey, mint fővezér felolvassa Zichy előtt a halálos ítéletet.

Angyalka. Márczius fuvalmát, tavasz érkezését sok alakban megfestették a piktorok. Mai képünkön Angyalkának nevezte a festő azt a szép angyalt és a karjára hozott kis gyerekangyalt. Mellette virágzó faágat rajzolt, mely a tavasz érkezésére emlékeztet. A bájos képen igen eredetileg van találva az eszme és a kifejezést is megadja a tavasz közelgéséről.

Anyósnak való virág.

Szunyogi ur
Igen csendes,
Az anyósa
Nagyon nyelves.

Az anyósnak,
Hogy ürvendjen,
Virágot hoz
Egy cserépbén.

Lesz különös
Szép virágja,
Amerika
A hazája.

Gondot kíván,
Ápolni kell . . .
De még többet
Öntözni kell . . .

Csupán csak a
Szára látszik . . .
Megöntözi,
Majd pompázik.

Olyan furcsa
Az illata
Az orrát is
Csavargatja.

De hiába
Múlnak hetek
Ezt megvárni
Rettenes.

Huzni kezdi
A virágot,
Hát bizony az
Egy patkány volt.

Szunyog urnak
Szerencséje,
Hogy nem kerül
Most elébe.

És nevethet
Sokat, nagyot!
Anyós virág:
Patkányfarok.

Képtalány.

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni.
Megfejtési határidő 1902. márczius hó 23.

A „Független Ujság” 10. számában közölt talány megfejtése
Az 5 testvér életkora 12, 16, 20, 24 és 28 év volt.

Helyesen fejtették meg: Bánkövy Annuska, Stokker Verónika, Szabó Mariska, Lázár Lídia, Bodnár Imre, Győry Ödön, Viszka István, Koós Gábor, Eskütt György, Kis András, Baráth János, Papp Imre, ifj. Szathmáry Sándor, Rohoska Jenő.

Több megfejtő neve azért nincs közölve, mert megfejtésük nem volt helyes.

A sorshuzásnál Szabó Mariska, (Komárom) neve jött ki, kinek a kitöltött jutalomdíj gyanánt Peteley István »Az én falum!« című kötetét küldöttük meg.

• LEVELES SZEKRÉNY •

Kiss József Henrik urnak. Ilyen bonyolult esetben több felvilágosítást jogi esetben nem adhatunk. Még ügyvédnek is dolgot ad, míg eligazodik a bonyodalmas ügyön. — Mészáros Lajos urnak. Bár az asszony 25 évig nem élt a férjével, de törvényes felesége volt annak és így haszonélvezeti joga van, melyet a törvény is megítél neki, mint törvényes feleségnek. — Bazsó Sándor urnak. A gyám igenis vehet fel kölesönt a fiu beleegyezésével a birtokra. A közbeeső képviselőválasztások nem országos érdekűek, csupán azt a kerületet érdeklik, azért inkább az országgyűlésről irunk bővebb tudósítást, miként azt tapasztalhatja és a nem közérdekű dolgokat mellőzzük. A kuriánál megtámadott választások végeredményét szintén hozzuk, ha azt befejezték. — Mercz Károly urnak. Tessék a „Független Ujság” hirdetésében ajánlott tejgazdasági gépek gyárosaihoz fordulni. Ott a többi kérdésekre is felvilágosítást nyer. — Varga József urnak. Belépésnél az illetőnek katonakönyvével a legközelebbi esendőrősnél kell jelentkeznie. Havidíj nincsen, napi zsold esendőr (próbacsendőr) részére napi 2 kor. 06 fill., őrsvezető 2 kor. 60 fill., őrmester 3 kor. 14 fill., mely esendőröknel 3 évenként 30, 40, 50, 70, 80 és 18 év után napi 91 fillérral emelkedik; őrsvezető és őrmesternél 10 fillérral nagyobb kiméretben egész 1 koronáig emelkedik. Így a csendőr legmagasabb napi zsoldja 3 korona az őrsvezetőé 3 kor. 60 fill. és az őrmesteré 4 kor. 14 fillér. Azonkívül különféle rendkívüli szolgálatnál szabályszerű pótdíjak. A belépésnél három évi szolgálatra kell magát kötelezni, mely 3 év után évenként megújítható. Betöltött 12 évi tényleges szolgálat után igénye van a hosszasan szolgált altisztek számára fentartott állami alkalmazásokra. Nyugdíjra igénye van szolgálatban szerzett rokkantság esetén mindjárt, különben 18 év után minden indoklás nélkül, ezenfelül akár nyugdíjazás, akár máskülönben való kilépés esetén is szolgálati éveinek megfelelőleg kiszabott végkielégítésben (másnéven szolgálati jutalomdíj — régi elnevezése kapituláció) részesül. Ezenfelül szállás és ruházat valamint teljes felszerelés és fegyverzet is jár, melyben a kinestár javára történt megtakarításokból is részesedik. — Tomes Gyula, ifj. Bakos György, Tóth Károly,

Ujházy József, Domokos Antal, Szakács Elek uraknak. A „Göbéságok” kaczagató székely históriák kötetét postára adtuk.

A „Független Ujság” szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA, országgyűlési képviselő,
a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

A Bächer-féle ekék feltűnő tartóssága számos szerkezeti előnyeiken kívül főképp azon körülményre vezethető vissza, hogy a Bächer-gyár a közönséges kormánylapok helyett a John Lane-féle szabadalmazott „compound pánccél-aczél lemezből” készíti kormánylapjait. A compound-aczél tulajdonképpen három aczélrétegnek szerencsés kombinációja. A középső réteg lágy aczél, mely mindig megtartja a jellegzetes szívósságát és rugalmasságát, a két külső réteg pedig, a mely tulajdonképpen surlódásnak van alávetve, üvegkeménységű aczél. Az ilyen izittás alatt összesajtol és egymástól soha el nem váló pánccélaczélből készült kormánylap edzés czéljából tetszés szerinti hőfokra hevíthető, a nélkül, hogy a hajlítás alatt nyert alakját elveszítene, és ezen körülménynek tudható be, hogy a compound aczélból készült kormánylapok külső rétegei oly keménynyé válnak, hogy azok vésővel vagy más még oly kitűnő szerszámmal sem karczolhatók meg. Elképzelhető, hogy az ilyen rendkívül kemény kormánylapoknál kopás még hosszas használat után is alig észlelhető. Másrésztől azonban az ilyen finom szemcséjű kemény kormánylapok fényesre csiszoltatván, a legtökéletesebb munkát végzik, miután azokra még ragadós természetű agyagföld sem tapad, s ennek köszönhető főleg, hogy a Bächer-féle ekék fordítás és porhanyítás tekintetében páratlanul jó munkát végeznek, soha el nem torkolodnak, és feltűnően kevés vonóerőt igényelnek.

Ehhez járul még azon körülmény is, hogy a Bächer-gyár összes ekéit eltörhetetlen téglaczél ekékkel szállítja, a mi egyrésztől az önsúlyt redukálja, másrésztől az ekéknek hasonlíthatatlanul hosszabb tartósságot biztosít. A Bächer-gyár ezen fontos újításai a mezőgazdaságban, illetve a talajművelés terén valóban teljes méltánylást érdemelnek, annál is inkább, mert a Bächer-ekék beszerzési ára olcsóbb, és a Bächer-féle ekéknek alkalmazása minden gazdára nézve ugy vonóerőben, mint pénzben jelentékeny megtakarítást biztosítanak. — Megrendelhetők Budapesten Bächer Rudolfnál, VI., Nagymező-utca 68. — Kivánatra az ekék árjegyzéke és leírása készséggel megküldetik.

JENCSS-féle

Magyar Restitutios-Fluid

lovak és szarvasmarháknak.

Gazdaságban nélkülözhetetlen.

Az állatok izomerejét fokozza, kitarótva, erőssé teszi; megátolja a lábak merev benulását, az intágulást s az ugynevezett pökösodást.

— **Ára 2 korona.** —

Postán 2-60 korona beküldése után bérmentve küldi:

JENCSS VILMOS gyógy-szertára
Budapest, II. ker., Széna-tér 1. sz.
Főraktár:
Dr. Egger, Nádor-gyógyszerárában
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Budapesti piaczi áruk.

Budapest, 1902. márczius 15-én.

Gabona. (Áruk métermázsánként értendők.) Buza 18:50—19:80
K. Rozs 15:30 K-től 15:70 K-ig. Árpa 14:00 K-től 17:00 K-ig, jobb minőségű 14:50 K-től 17:30 K-ig. Zab 14:90 K. Tengeri 10:20 K.
Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	31:80	31:20	30:20	28:20	27:40	26:80	26:20	24:50	13:40

Buzakorpa finom 8 80 K, durva 9 00 K.
Egyéb magvak: mák 25—28 K 1 q., bab fehér nagyszemű 12—12 K, aprószemű 14—15 K, tarka 11—12 00 K, lencse 12—13 K, dorsó héjas 18—36 K, lóhere 46—56 K, luczerna 64—66 K, baltaczim 26 00—28 50 K.

Takarmányvásár. Réti széna 420—560 fillér, mubar 540—600 fillér, zsupszalma 300—320 fillér, aloraszalma 260—290 fillér.

Juhvásár. Belföldi hizlalt ürű 40—43 K.
Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 94—98 fillér, 260—280 kg.-mos 94—98 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 94—98 fillér, szerb 90—91 fillér.

Marhavasár. Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 60—66—, középminőségű 50—58—, alárendelt minőségű magyar ökör 44—48—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 40—60 00, magyar tehén középminőségű 40—60 00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 36—, 58 00, szerbiai ökör jobb minőségű 42—66—, kivitel —, középminőségű 32—38—, szerbiai bika 42—64—, szerbia

bivaly 34—44—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élősulyban Élő borju 38—42 K.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 3 20—4 80 K, csirke 1 80—2 20 K, kappan hizott 3 00 K.—7 20 K. Rucza 4 50—7 50 K. Lud hizott 14—16 K. Pulyka sovány 7—8 K.

Tojás alföldi 86—93 K, erdélyi 82—88 K, ládánként. Tea. tojás 100 drb 5 80—6 60 K.

Tejtermékek. Teavaj 2 20—2 50, tejföl 64—82 fillér literenként, főzővaj 1 60—1 80 K, tehénturó 12—18 fillér kg.-ként.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 0 00—0 00 1 q 3 00—7 00 Petrezselyem 100 kötés 0 00—0 00, 1 q 5—8—, zeller 100 drb 1 60—3 00, karalábé 1 00—1 60, vöröshagyma 100 kötés 00—drb 0 00 q 6 40—7 60, foghagyma 26—30—, vörösrépa 100 drb. 1—1 20, fehérrépa, fejeskáposzta 5 00—9 00—, kelkáposzta 100 drb 1 60—2 00, vöröskáposzta 08—14—, fejessaláta 4 00—5 00, kötött saláta 0 00—0 00, burgonya rózsá 1 q 3 00—3 60, sárga 3 60—4 00.

20817/1902. II/a. szám.

Hirdetmény.

A mezőhegyesi m. kir. állami ménesbirtok mezőgazdasági répaszeszgyáraiban előállított szeszből

1000 hektoliter 0/0 contingens finomított szesz

ajánlati versenytárgyalás útján

folyó évi márczius hó 21-én délelőtt 10 órakor eladatik.

Felhivatnak tehát a venni szándékozók, hogy egy (1) koronás bélyeggel és az ajánlott szesz árának 10 0/0-át tevő bánatpénzzel ellátott, zárt írásbeli ajánlataikat a mezőhegyesi m. kir. állami ménesbirtok igazgatóságához a kitűzött időig nyujtsák be.

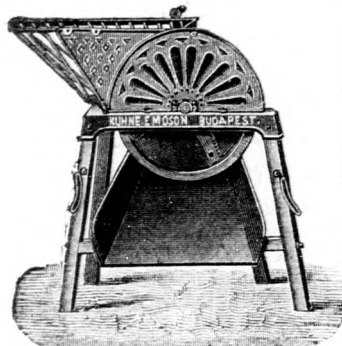
Az eladásra és átvételre vonatkozó közelebbi feltételek a gazdasági főigazgatónál (földmivelésügyi miniszterium II. em. 80. sz. ajtó) és a mezőhegyesi ménesbirtok igazgatóságánál megtudhatók és kívánatra megküldetnek.

Budapest, 1902. márczius 5-én.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

TÉLI-IDÉNY

1901/2.

Szecska-vágógépek

kézi és erőhajtásra.

RÉPAVÁGÓK.

Kiváló munkabírásu

„RAPID“ darológépek.

Teljes takarmánykamara felszerelések, melyek sok évi tapasztalatok alapján a helyi viszonyokhoz mérten díjmentesen tervezetnek, legjobb szerkezetben és gondos kivitelben szállítanak

K Ü H N E E.

mezőgazdasági gépgyára által.

FŐRAKTÁR: BUDAPEST, VI. ker., Váci-körut 57/a. sz.

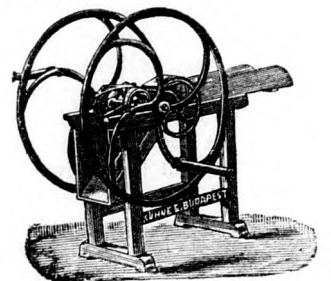
Gyár: MOSON, Mosonm v. m.

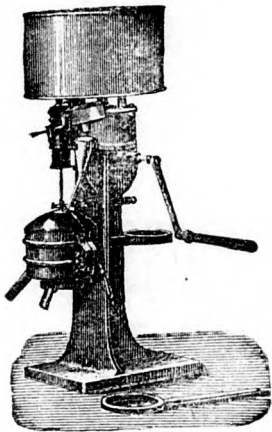
Ventzki-féle

szabad. takarmányfüllesztők.

Erőhajtásra

Casali-féle szab. kukoriczamorzsolók
rendkívüli munkaképességgel.

„SIEGENA“

név alatt kerül ezentul for-
galomba a „MÉLOTTE“
rendszerü jelenleg legjobb és
legolcsóbb

tej- főlözőgép

(Magy. szabad. 20232. sz.)

mely

a következő előnyökkel bír:
Legtartósabb szerkezet!
Legnagyobb munkabírás!
Legkönnyebb hajtás!
Legtökéletesebb főlőzés!

FEHÉR MIKLÓS

gépgyár részvénytársaság

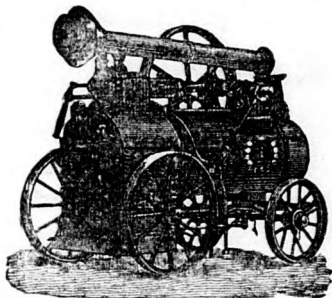
Budapest, V., Külső Váci-ut 80.

Mindennemü tejjgazdasági
gépek.

A magyar kir. állam-
vasutak gépgyára gazd.
gépeinek eladása.

Használt és jól javított
gőzcséplőkészletek.
Csereüzletek.

Árjegyzék ingyen és bér-
mentve.

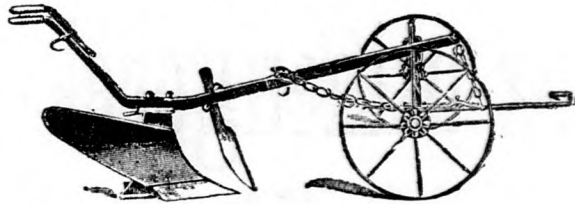

BÄCHER RUDOLF

kizárólagos ekegyára

Budapesten, VI., Nagymező-utca 68.

Egy és többvasu aczélekéi, és talajművelő esz-
közei elismert elsőrangú gyártmányok.

MELICHÁR FERENCZ

kizárólagos vetőgépgyára

Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

A világhírü

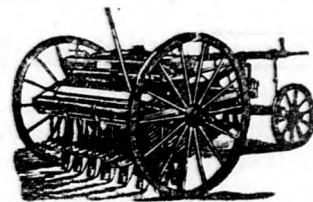
„Unicum Drill“ sorbavető gépek

ugy sik mint hegyes talajon egyaránt kitünően dolgoznak.
Valamennyi magnum egy és ugyanazon vetőkorongokkal, a
fogaskerekek kicserélése nélkül vethető.

Magyarországi vezérképviselő:

**Szücs
Zsigmond.**

Kivánatra árjegyzék ingyen és
bérmentve.

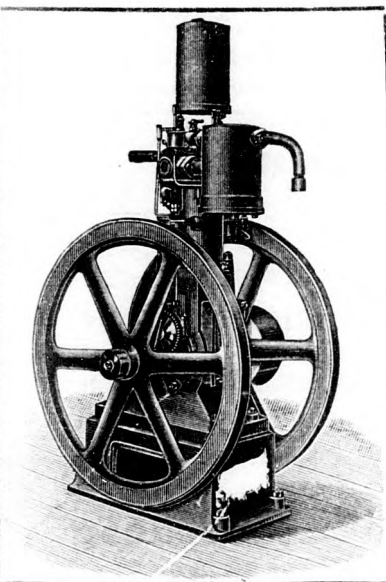
Ganz és Társa

vasöntöde és gépgyár részv.-társaság

B U D A P E S T E N.

Petroleum és benzinmotoraink,

Msz. 17.

petroleum és benzin
lokomobiljaink

(Bánki szabadalma).

**adómentes és-
ványolajjal
a legolcsóbb
hajtóerő.**

**Hatósági engedély
nélkül
bárhol felállítható.**

**nem tűzveszélyes,
egyszerű, tartós
szerkezetü,
gépészre nincs
szükség.**

Árjegyzéket kivá-
natra küldünk.

1901. évi forgalom 26000 zsák

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség

figyelmét

a budapesti

gyapju-aukcziókra

melyek az év folyamán több sorozatban,
nevezetesen

julius és szeptemberhónapokban tartatnak meg.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Buda-
pest, Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapjuküldemények
a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben,
valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket
elfogad és mindennemü felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Gőzekéket, Gőz-utihengereket

és

Gőz-utimozdonyokat

a legököltebb szerkezettel a legolcsóbb árak mellett szállit

John Fowler & Co.

Telefon 92-50. Budapest-Kelenföld, a vasutállomással szemben,

hol is épített új telepükön gőzeke szerkezeteiről tárlatot rendeztek be. Ugyanott teheresen berendezett tartalékrész raktárt és javitóműhelyt tartanak fenn.

Közlekedés vasuton és villamos vasuton.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. sz., II. em.

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
ugy is mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
erkölcsi támogatásával

ALAKULT: 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulása: 400,000 kor.
Alapítványok és üzletrészekben 1,200,000 kor.
Összesen: 1,600,000 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen.

Az üzlet eredményében a biztosított tagok a díjarányában részesülnek.
Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével és felvilágosítással és nyomtatványokba minden irányban készséggel szolgál

az igazgatóság

Kurcz Lipót és Társa

photocinkografial műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirály-utca 13.

Készít:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

Clichéket

Chemigrafia, chromotypa, photo-, (auto)-
typia, fametszet stb. utján.

Térképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografiallag legszelbb és legolcsóbban sokszorosítottak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

SZUPERFOSZFÁTOT, Stassfurti kaintot

szavatolt 12.4% tiszta káli = 23-24% kénsavas káli tartalommal,

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káli = 74-76% kénsavas káli tartalommal,

Kovasavas-kálit

(dohánytrágyázásra) továbbá mindennemű egyéb műtrágyaféléket azonkívül

Kénport

legfinomabb 78% Chancel
oidium ellen,

Rézgáliczot

(98-99%) elismert kitünő minőségben legolcsóbban szállit a

„HUNGÁRIA“

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.

„Patria“ irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, (Köztelek.)

Alfa-Separator ***

** Részvénytársaság

BUDAPESTEN.

Iroda: V., BATHORY-UTCZA 4.

Gyártelep: VI., PETNEHÁZY-UTCZA 8-10.

.. Tejgazdasági gépgyár. . .

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

.. Tejszövetkezetek és tejelepek berendezése. . .

Árjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Separatoraival eddig több mint 500 első díjat nyertek. — Évi gyártás körülbelül 45000 darab.